

A Pécsi Ítéltábla Pécssett, a 2017. évi szeptember hó 5. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta az alábbi

végzést:

A másodfokú bíróság a költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék 22.B.123/2016/28/I. számú ítéletét helybenhagyja.

Indokolás

A Kaposvári Törvényszék a 22.B.123/2016/28/I. számú ítéletével vádlottbüntetőjogi felelősségét a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 396.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntetében, valamint a Btk.345.§-ában meghatározott, bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében állapította meg. Ezért a vádlottat halmazati büntetésül 3 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztést börtönben rendelte végrehajtani. A feltételes szabadság legkorábbi időpontját a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltése utáni időpontban állapította meg. Egyben beszámította a vádlott által 2015. évi december hó 10. napjától a 2017. évi február hó 28. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt. Rendelkezett továbbá az eljárás során felmerült 8.277 forint bűnügyi költség viseléséről is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére, hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása végett jelentett be jogorvoslatot. A vádlott céljának megjelölése nélkül, míg védője elsősorban felmentés, másodsorban a büntetés jelentős enyhítése érdekében fellebbezett.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség a BF.90/2016/8/II. számú átiratában, továbbá a tárgyaláson jelen volt képviselője útján az ügyészi fellebbezést fenntartva a vádlott büntetésének súlyosítására tett indítványt. A vádlott és védője a tárgyaláson a jogorvoslati nyilatkozatukkal egyezően szólaltak fel.

A másodfokú bíróság a kölcsönös fellebbezésekkel megtámadott elsőfokú ítéletet a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Ennek eredményeként az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján – az iratok tartalma alapján, továbbá ténybeli következtetés útján – az alábbiakkal egészítette ki, illetve pontosította:

- vádlottal szemben több rendbeli, a Btk.342.§ (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítás büntette miatt büntetőeljárás van folyamatban. *(A vádlott erkölcsi bizonyítványa a másodfokú bíróság iratai között 5. sorszám alatt.)*
- A vádlott szakmunkásképző intézetet végzett, villanyszerelő szakképesítést szerzett. Jelenleg a **kft1.** alkalmazásában áll munkaerő-toborzóként, amelyből havonta 120.000 forint jövedelemre tesz szert. *(A vádlott másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozata; Bf.III.19/2017/10. számú jegyzőkönyv 3. oldal 2. bekezdés.)*
- V. M. jelenleg a Somogy Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben tartózkodik előzetes letartóztatásban. A Kaposvári Törvényszék azonos tényállás alapján a 2017. március 23. napján kelt 23.B.31/2017/10. számú ítéletével bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette miatt – nem jogerősen – 2 év börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. *(A Kaposvári Törvényszék 23.B.31/2017/10. számú ítélete.)*
- Mellőzte a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítélete 5. oldalának 5. bekezdése 1. mondatát, valamint a 2. mondat 1. tagmondatát. Ehelyett azt állapította meg, hogy tanú 4, tanú 3, tanú 1., valamint a vádlottabban állapodtak meg, hogy a vádlott érdekkörébe tartozó – szlovákiai székhelyű – **gt1** gazdasági társaságtól származó, valótlan tartalmú számlákat szerez be és bocsát a **kft2.** részére. A **gt1**-t dr. R. P. alapította, majd 2012. év július hó 4. napján eladta **tanú2**nek. *(tanú 4, tanú 3, **tanú1** és **tanú2** vallomásai; a Szlovák Köztársaság Igazságügyi Minisztériumának cégnyilvántartási adatai, valamint ténybeli következtetés.)*
- A **gt1** tényleges gazdasági tevékenységet nem végzett, nem adózott *(nyomozati iratok 5. kötet 363. oldal).*

A fenti kiegészítésekkel, illetve helyesbítésekkel a tényállás a releváns részeit illetően pontos; mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól, illetve hiányosságoktól, amely a bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapul. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás, illetve annak egyes részei ekként megfelelnek a bizonyítékok által rekonstruálható múltbéli tényeknek.

A védelem álláspontjával szemben nem volt kifogásolható az elsőfokú bíróságnak az az eljárása, hogy az alapügyben eljáró törvényszékekkel azonos, azzal szó szerint egyező tényállást állapított meg. E körben a másodfokú bíróság nem osztotta a védelem érvelését. A tényállás teljes azonossága csupán azért kifogásolható, mert egy részét a másodfokú bíróság nem tartotta megalapozottnak és bizonyítékokkal kellően alátámasztottnak. Ezek kizárólag a **gt1** gazdasági társaság alapításával és V. M.-al kapcsolatos, valamint a vádlott szakképesítésére, munkahelyére és jövedelmére vonatkozó ténymegállapítások voltak.

A rendelkezésre álló bizonyítékok – így különösen az alapeljárásban, annak nyomozása során beszerzett Interpol jelentés – azt rögzíti, hogy a **gt1**-t egy szlovákiai ügyvéd alapította és ezt a gazdasági társaságot 2012. július 4. napján adta el **tanú2** tanúnak. Ezeket az adatokat a Szlovák Köztársaság Igazságügyi Minisztériumának cégnyilvántartási rendszere ekként rögzítette, ezeket az adatokat a mai napig így el lehet érni. Ezért az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás – az 5. oldal 5. bekezdés 1. mondata és a 2. mondat első része – annyiban szorult pontosításra, hogy a **gt1**-t dr. R. P. ügyvéd alapította, majd adta el 2012. év július hó 4. napján az ügyben tanúként szereplő, azóta elhunyt **tanú2**nek. Azt nem lehetett feltárni, hogy a társaság átírása során pontosan milyen szerepet töltött be a vádlott. Ennek ellenére kétséget kizáróan meg lehetett állapítani, hogy a **gt1** a vádlott érdekkörébe tartozott.

Pontatlanul rögzítette az elsőfokú bíróság azt is, hogy V. M. ismeretlen helyen tartózkodik. Az ítélet kihirdetésének idején V. M. már hónapok óta előzetes letartóztatásban volt, ellene a Kaposvári Törvényszék egy másik tanácsa előtt folyt eljárás jelen ügygel azonos tényállás alapján. V. M.-t a Kaposvári Törvényszék 23.B.31/2017/10. számú, 2017. március 23. napján kelt ítéletével bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette miatt – nem jogerősen – 2 év börtönre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A védelem arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, amely az ítélet érdemi felülbírálatát nem teszi lehetővé. A Kúria EBH2010.2210. szám alatt közzétett – a bíróságokra kötelezően alkalmazandó – eseti döntésében részletesen kifejtette, hogy milyen esetben eredményezhet feltétlen hatályon kívül helyezést az indokolási kötelezettség megszegése. E határozatból egyértelműen az állapítható meg, hogy kizárólag abban az esetben kerülhet sor az indokolási kötelezettség elmulasztása miatt az ítélet hatályon kívül helyezésére, ha a megtámadott határozat indokolása tény- vagy jogkérdés tekintetében oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, a bíróság mire alapozta döntését.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában azt rögzítette, hogy az általa megállapított tényállás egyrészt azonos az alapügyben meghozott jogerős döntéssel. Másrészt pedig a bizonyítékok mérlegelését is hasonló módon végezte el, és ennek eredményeként hasonló következtetésekre jutott, mint a korábban eljáró első- és másodfokú bíróságok. Lényegében tehát azt rögzítette, hogy ugyanazokat a bizonyítékokat, ugyanolyan logikai módon, ugyanarra az eredményre jutva mérlegelte, mint azt az alapügyben eljáró bíróságok tették. Mindez kiegészült az elsőfokú bíróságnak az ítélet 12. és 13. oldalán található indokolásával.

Az elsőfokú bíróság tehát az indokolási kötelezettségének – ha szükséztől is, de – eleget tett. Ilyen esetben a másodfokú bíróságnak lehetősége van az indokolás kiegészítése mellett a határozat érdemi felülbírálatára.

Mindezekből az állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást alapvetően tanú 4-nak jelen ügy nyomozása során, illetve a bírósági tárgyaláson előadott vallomása, továbbá tanú 3-nak az alapügyben és a jelen ügy nyomozása és a bírósági tárgyalása során előadott vallomása alapján állapította meg. Mindkét tanú – bár önmagát továbbra is menteni igyekezett, mégis – terhelő vallomást tett a vádlottra, és határozottan állították, hogy a **gt1** nevű szlovákiai cég a vádlotthoz volt köthető. Az alapügyben elítélt társaihoz hasonlóan V. M. is terhelő vallomást tett a vádlottra. Megerősítette azt a tényt, hogy a vádlott biztosította a cselekmény elkövetéséhez a készpénzt és a szlovák céget.

Az alapügy során beszerzett bizonyítékok és a jelen ügy során feltárt bizonyítás eredményeként helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott volt az, aki a bűncselekmény elkövetéséhez felhasznált közel 60 millió forintos pénzeszeget a bűncselekmény elkövetésében megegyezett társai rendelkezésére bocsátotta. Ez volt az az összeg, amelyet a **kft2**. számlájára befizettek, majd átutalták a **gt1** számlájára, amelyet V. M. később készpénzben felvett és a vádlottrészére visszaadott. Ez banki tranzakció adott alapot a későbbiekben a fiktív gépvásárlások igazolását tartalmazó számlák kiállítására.

A vádlott tagadta ugyan, hogy köze lett volna a bűncselekmény elkövetéséhez, azonban elismerte, hogy a pénzt ő bocsátotta társai rendelkezésére. Az eljárás során az nem volt bizonyítható, hogy a vádlottnak személyesen részt vett volna a **gt1** cég alapításában vagy megvásárlásában, azt azonban

minden kétséget kizáróan meg lehetett állapítani, hogy **tanú5-n** keresztül egyedül ő kapcsolhatta össze tanú 4t és társait a szlovákiai céggel. Ebből pedig csupán az a következtetés volt levonható, hogy a vádlotton keresztül juthatott valótlan tartalmú számlákhoz a **kft2**. Mindezt megerősítette tanú2 nyomozás során tett vallomása, valamint V. M. vádlottra tett terhelő vallomása is.

A vádlottnak a bűncselekmény elkövetésében betöltött szerepe ezáltal két ponton érhető tetten. Egyrészt azáltal, hogy ő bocsátotta a **kft2**. rendelkezésére a fiktív számlák kiállításának alapjául szolgáló pénzüsszeget, másrészt pedig hozzá volt köthető a **gt1** nevű cég, amely a bűncselekmény elkövetéséhez felhasznált valótlan tartalmú számlákat a pályázat benyújtásához kiállította. A vádlotttehát segítséget nyújtott a társainak abban, hogy a Somogy Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központját a fiktív számlák benyújtása útján megtévezzék, és így jogosulatlanul jussanak hozzá 180.700.000 forint állami támogatáshoz.

A helyesen megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság alappal következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére. Erre tekintettel a vádlott felmentését célzó jogorvoslati kérelmek nem voltak megalapozottak.

A cselekmény minősítése is mindenben megfelel a büntető anyagi jogszabályoknak.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott esetében az elkövetői alakzatot a Btk.14.§ (2) bekezdése szerinti bűnsegédként határozta meg. A vádlott szerepe az irányadó tényállás alapján annyiban merült ki, hogy a költségvetés által biztosított támogatás megszerzéséhez szükséges *fiktív* okiratok kiállításához és benyújtásához segítséget nyújtott. Helyes tehát bűnsegédi szerepének megállapítása mind a költségvetési csalás büntette, mind annak eszközcselekményeül szolgáló hamis magánokirat felhasználásának vétsége vonatkozásában.

Helytállónak bizonyult továbbá a hamis magánokirat felhasználása vétségének folytatólagosan elkövetettként történő megállapítása is. A Legfelsőbb Bíróság 36/2007. Büntető Kollégiumi véleménye szerint a hamis magánokirat felhasználásának vétsége folytatólagosan elkövetett, ha a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú – ugyanazon vagy több – magánokiratot ugyanazon jogviszonyból származó jog vagy kötelezettség létesítésének, megváltoztatásának vagy megszűnésének bizonyítására többször használják fel, s a folytatólagosság egyéb törvényi feltételei is fennállnak. Jelen esetben tehát a jogviszony azonossága folytán a vádlottak részéről történt több fiktív számla felhasználása a bűncselekmény folytatólagos elkövetését alapozza meg, ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen minősítette.

Egyetértett továbbá a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a Btk.2.§-ával kapcsolatban elfoglalt álláspontjával is. A vádlott által elkövetett bűncselekményekre kiszabható halmazati büntetési tétel helyes megállapítása mellett helytállónan foglalt állást abban a kérdésben is az elsőfokú bíróság, hogy az elbíráláskor hatályos büntetőtörvény kedvezőbb elbírálást tesz a vádlott számára lehetővé a feltételes szabadság vonatkozásában, így a Kúria 4/2013. számú Büntető Kollégiumi véleménye folytán az új büntetőtörvényt kellett alkalmazni. Észlelte ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy a törvényszék tévesen hivatkozott a kiszabható büntetés középértékére, amely helyesen 5 év 6 hónap szabadságvesztés.

A büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket az elsőfokú bíróság nagyjából helyesen tárta fel. Emellett további enyhítő körülményként kellett figyelembe venni a vádlott javára, hogy

hosszabb ideig állt a legsúlyosabb kényszerintézkedés, az előzetes letartóztatás hatálya alatt. Ezzel szemben terhére súlyosító körülményként kellett megállapítani a közbizalom elleni bűncselekmények kapcsán a folytatólagos elkövetést, és helyesen azt kellett súlyosító körülményként figyelembe venni, hogy visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő.

Mindezen súlyosító és enyhítő körülményekre, a bűncselekmények tárgyi súlyára és a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességre tekintettel a másodfokú bíróság szerint a törvényi minimumot kis mértékében meghaladó tartamban kiszabott szabadságvesztés megfelel a büntetés törvényben meghatározott céljának, így sem a büntetés súlyosítására, sem annak enyhítésére nem látott törvényes lehetőséget.

Következésképpen a büntetés súlyosítását, illetve annak jelentős enyhítését célzó fellebbezések sem voltak megalapozottak.

Az elsőfokú bíróság egyéb járulékos kérdésekben hozott rendelkezései is megfelelnek a büntető anyagi, illetve eljárási jogszabályoknak.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Pécs, 2017. szeptember 5.

Dr. Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Hudvágner András s.k. előadó bíró, Dr. Túri Tamás s.k. bíró

A Kaposvári Törvényszék 22.B.123/2016/28/I. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.III.19/2017/10. számú végzése folytán a 2017. évi szeptember hó 5. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

. Tóth Sándor s.k.
a tanács elnöke